à ð ä ¾ ê ¼ Æ ì ² Ô À ² ô º È Æ à ô Þ â À È È ² Ú

Շատ խօսուած ու գրուած նիւթ մըն է պիտի ըսեն ոմանք: Ուրիշներ կրնան մինչեւ իսկ անիմաստ նկատել այս գրութիւնը: Ոմանք ալ՝ լաւ է, յետոյ ի՞նչ...:

Թուղթին յանձնած մեր մտահոգութիւնը կրնայ խորհրդածութիւն պատճառել ոմանց: Անկէ անդին՝ իրերը պիտի շարունակեն ընթանալ միեւնոյն ճամբով: Ցորձանքը նոր թումբեր պիտի քանդէ: Բայց, անձնատո՞ւր դառնանք, հաշտուի՞նք եղելութեան հետ: Շարունակենք կրաւորական մեր այս անտարբերութիւնը:

Ժամանակին, տակաւին ոչ շատ հեռու անցեալին, երբ Արեւմուտքի մէջ ապրող երիտասարդութեան մասին կը գրէինք, երբ ընթերցողը ցնցիչ իրականութեան առջեւ կը դնէինք, յաճախ այն գոհունակութիւնը կ'արձանագրէինք, որ մեր ընկերութիւնը յանձնառու մնալով իր աւանդութիւններուն մեր նոր սերունդը անեղծ կը մնայ ու հեռու է արեւմտեան նման բարքերէն:

Մեր առջեւ յաճախ կը պարզուէին երեւոյթներ, կենցաղ մը, որ կ'ահաբեկէին մարդկային պատուախնդրութիւնը, ուժգնօրէն կը խորտակէին բարոյական ազնիւ սկզբունքները: Բայց մեր մօտ այն գոհունակութիւնը կը տիրէր, թէ անոնք հեռու են մեզմէ...:

Հակառակ մեր հաւաստումներուն, հանրութիւնը անհնար է անգիտակ պահել արեւմտեան բարքերու հետեւանքներէն, կամ ալ՝ անտեղեակ ձեւանալ: Այն ինչ տեղի կ'ունենայ արեւմուտքի ընկերային կեանքին մէջ չի կրնար անտարբեր ձգել մեզ: Ցարաբերութիւններն ու շփումները այնքան արագ ու անմիջական են այսօր, հաղորդակցութեան միջոցները այնքան բանուկ ու դիւրին, որ հեռաւորութիւնը հարց մը չէ այլեւս, իսկ միջոցն ու ժամանակը կը սահին ակնթարթի մը պէս: Ինչ որ հոն է՝ արեւմուտքի մէջ, արեւածագին, մեր մօտ է նոյն օրուան արշալոյսին: Ոչ մէկ արգելք կայ որ մեզի «չհասնի» ան, նոյնիսկ հակառակ մեր կամքին: Եւ ահա թէ ինչու իրազեկ ըլլալով ընկերային բարքերու անսանձ ընթացքին, մեր ուշադրութիւնը բնականաբար պիտի կեդրոնանայ լիբանանահայութեան մեր միջավայրին, մասնաւորաբար մեր երիտասարդութեան վրայ:

Նոր սերունդի բարոյա-հոգեբանական դաստիարակութեան հարցով մենք մեզ շահագրգռուած կը գտնենք նախ իբրեւ մարդ, ապա՝ իբրեւ հայ:

Գաղտնիք մը չէ, մարդկային ընկերութեան հիմը, անոր բարոյական սկզբունքներն են: Անոնք են, որ կանգուն կը պահեն հաւաքականութիւն մը, որոնք իրենց կարգին կ'ըլլան տուեալ հասարակութեան տնտեսական օրէնքներուն ու կեցութեան արտայայտութիւնը: Բարոյական սկզբունքներու եւ չափանիշներու անեղծ պահպանումն է, որ առողջ կը պահէ տուեալ ընկերութիւնը, անոր առջեւ կը ստեղծէ նոր նուաճումներու կարելիութիւն:

Բարոյական չափանիշներու խախտումը, հասարակութեան կառոյցին մէջ յառաջացած հակասութեան մը յայտարարն է ընդհանրապէս, տուեալ ընկերութեան մը քայքայումը կը փութացնէ: Հաւաքականութիւնը կը զրկէ յառաջդիմելու, աւելի փայլուն եւ ընկերային արդարութեան վրայ յենած բարեկեցիկ կեանք մը կերտելու ուժականութենէն: Ոեւէ ժողովուրդի մը նոր սերունդը, որ դադրած է հաւատալէ հոգեկան ու բարոյական ճշմարիտ արժէքներուն, յարգանք ունենալ մարդկային իմացականութեան դարաւոր տուայտանքներով կերտուած աւանդութեանց հանդէպ, իր սեփական կորուստն ու մահը նախապատրաստած կ'ըլլայ:

Բարոյական սկզբունքներու անտեսումն ու թերագնահատումը որեւէ կազմակերպութեան ինքնալուծարքի ազդանշանն է:

Աւանդութիւններու աստիճանական անտեսումն ու մոռացումը, անոնց հանդէպ անտարբերութիւնն ու արհամարհանքը կը յանգին հաւաքականութեան մը տերեւաթափին: Իր ժողովուրդին դարերու ընթացքին կերտած հոգեկան արժէքներն անտեսող, անոր ազգային աւանդութիւններուն կռնակ դարձնող եւ անոր մշակութային աւանդը խաթարող սերունդը ինքզինք կը մղէ «համաշխարհային քաղաքացի»-ի խառնարանին մէջ, տապանաքար դնելով իր եւ իր նմաններուն ազգային գոյութեան վրայ:

Սփիւռքի տարբեր ափերուն վրայ իր գոյակռիւը մղող հայ ժողովուրդին համար, սերունդներու հայեցի դաստիարակութիւնը, կենսական անհրաժեշտութիւն կը դառնայ: Միշտ պիտի յիշենք, որ բարոյական անկումը նախաքայլն է ազգային այլասերումին: Երբ կ'արհամարհենք ու մոռացութեան կը մատնենք մեր ազգային աւանդութիւնները, որոնք հաւաքականութիւնը կը պաշտպանեն, բարոյական այլասերումի թոյնը աւելի արագ կը վարակէ միջավայրը, աւելի շուտ իր ժխտական ներգործութիւնը կ'ունենայ անոր վրայ: Այս պատճառաւ, մեր նոր սերունդը վատառողջ մթնոլորտէ հեռու պահելը, որ մարդկային ընկերութեան հիմերը ամուր պահելու տեսանկիւնէն կարեւոր անհրաժեշտութիւն մըն է, այս պարագային՝ հրամայական կը դառնայ մեր ազգային գոյութիւնը պահելու եւ այդ ուղղութեամբ ունեցած առաջադրութիւնները յաջողապէս կարենալ իրականացնելու տեսանկիւնէն:

Այսօրինակ մտահոգութիւններու լոյսին տակ, երբ ախտաճանաչումի կ'ենթարկենք մեր միջավայրը, կը յանգինք ոչ այնքան լաւատեսութիւն ներշնչող եզրակացութիւններու: Ու եթէ ներկան յարաբերաբար պայծառ կը տեսնենք, չենք կրնար անտեսել վաղուան հորիզոնը մթագնող սեւ ամպերը, անշուշտ եթէ «արտօնուի», որ զարգացումները ընթանան այսօրուան ընթացքով...: Լիբանանի պարագային, այս մտահոգութիւնները քիչ թէ շատ չափով միեւնոյնն են բոլոր համայնքներուն պարագային: Ինչ որ լիբանանեան երիտասարդ սերունդի ընդհանրութիւնն է, հասարակաց է բոլոր համայնքներուն ու հատուածներուն համար: Այն պայմաններն ու ազդեցութիւնները, որոնք այսօր կը գործեն լիբանանեան «բեմին» վրայ, անկէ զերծ չէ լիբանանահայ նոր սերունդը:

Արեւմտեան բարքերու ալեկոծող երեւոյթներուն առջեւ եթէ չփորձենք ծանրօրէն չանհանգստանալ, այսօրուան «անոնց»-ը, վաղը պիտի ըլլայ հայ նոր սերունդին «մեր»-ը...: Յոռետեսական նախատուեալներ, բայց ո՛չ անպայման յոռետեսութիւն փոխանցելու նպատակաւ...: Ահազանգ կը հնչեցնենք պարզապէս...: Մեր շրջանակներէն ներս սկսած է թափանցել վատառողջ փոթորիկ մը: Այն ինչ տեղի կ'ունենայ արեւմուտքի մէջ, կ'աղաւաղէ բարոյականութեան չափանիշները, կը հեգնէ հոգեկան ու բարոյականութեան չափանիշները, բարոյական իսկական մեծութիւնը, մարդկային արժանապատուութիւնը, ընտանեկան սրբութիւնը, ընկերային միջավայրը:

Անհրաժեշտ է եկեղեցի, կուսակցութիւններ, միութիւններ հաւաքական պայքարի ձեռք մեկնեն բարոյական այս փտախտին դէմ պայքարելու, որովհետեւ վաղը աւելի ուշ պիտի ըլլայ...:

ԱՀԱՐՈՆ ՇԽՐՏԸՄԵԱՆ

Ս. ՋԱՏԿՈՒԱՆ ՏՕՆԻՆ ԱՌԻԹՈՎ

«ՄԵՐ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱՄԱՅՆ ՀԱՅՈՒԹԵԱՆ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆՆ Է, ԵՒ ՓՈԽԱԴԱՐՁԱԲԱՐ»

ԸՍԱՒ ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

Կիրակի 23 Մարտ 2008-ին, Քրիստոսի Հրաշափառ Յարութեան Տօնին, Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Տաճարին մէջ Հայրապետական Ս. եւ Անմահ պատարագ մատուցեց Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոս: Մայր Տաճարի զանգերու ղօղանջով Վեհարանէն ծայր առած թափօրը գլխաւորելով, Նորին Սրբութիւնը «Հրաշափառ»-ով մուտք գործեց Մայր Տաճար, Ս. Ջատկուան առաւօտուն Մայրավանք հաւաքուած հաւատացեալներու բազմութեան մէջէն:

Ջատկական Հայրապետական իր պատգամին մէջ, Վեհափառ Հայրապետը Յարուցեալ Փրկչին յաղթանակով գօտեպնդեց մեր ժողովուրդի բոլոր զաւակները: Ան խօսեցաւ յատկապէս Քրիստոսով իրագործուած ազատութեան մասին: Վեհափառ Հայրապետը ըսաւ, որ ազատութիւնը աստուածատուր արժանիք մըն է: Քրիստոսով փրկագործուած մարդը, իր վրայէն թօթափեց մեղքը եւ հագաւ արդարութիւնը, ազատուած ըլլալով մեղքի գերութենէն: Նոյն ազատութիւնը Վեհափառ Հայրապետը դիտեց նաեւ մեր ազգային կեանքէն ներս, մասնաւորաբար հայրենիքի ազատութեան գաղափարին անդրադառնալով: Նորին Սրբութիւնը ցաւով յիշեց վերջին շաբաթներուն Հայաստանի մէջ տիրող կացութիւնը, որ հետեւանք էր նախագահական ընտրութիւններուն եւ հայրենիքի ազատութեան նկատմամբ մեր ժողովուրդի գուրգուրանքը անհրաժեշտ նկատելով ըսաւ. «Քրիստոսի յարութեամբ իրագործուած մարդու ազատագրութեան տօնի այս օրերուն, մեր հայեացքը դա՛րձեալ կ'ուղղենք մեր հայրենիքին: Մտահոգ է հայ ժողովուրդը, Հայաստանի թէ Սփիւռքի մէջ, ի տես Հայաստանի մէջ վերջին շրջանին պարզուած ողբերգական տեսարաններուն: Ընդվզած է հայ ժողովուրդը ի տես հայրենիքը ու ազգը ինքնաքանդումի առաջնորդող երեւոյթներուն: Կարելի չէ՛ անտարբեր մնալ նման կացութիւններու դիմաց: Հայաստանը ամբո՛ղջ հայութեան հայրենիքն է: Ինչպէս մեր ժողովուրդի հայրենաբնակ զաւակները, նոյնպէ՛ս պայմաններու պարտադրանքով աշխարհի բոլոր անկիւնները ցրուած մեր ժողովուրդին զաւակները պարտաւորութիւններ ու իրաւունքներ ունին հայրենիքին նկատմամբ: Այս գիտակցութենէն ու յանձնառութենէն մղուած՝

Սփիւռքի հայը գործնապէս կը մասնակցի հայրենաշինութեան՝ միաժամանակ ընդվզելով հայրենաքանդումի որեւէ փորձի դէմ: Կը գուրգուրայ Հայաստանի անկախութեան՝ միաժամանակ զգուշացնելով հայրենաբնակ հայութիւնը հեռու մնալու այնպիտի գործընթացներէն, որոնք կրնան վտանգել Հայաստանի անկախութիւնը: Կառչած կը մնայ ազատութեան նուիրական արժէքին՝ վերաբերում ճշդելով այն բոլոր փորձերուն նկատմամբ, որոնք ազատութեան չարաշահումով կրնան նահանջի մատնել ժողովրդավարութեան լիարժէք կենսագործումը»:

Արամ Ա. Կաթողիկոս Ս. Ջատկուան տօնին առիթով քրիստոնէական ջերմ սիրով ողջունեց Հայ Եկեղեցւոյ Նուիրապետական Աթոռներու գահակալները՝ Ս. Էջմիածնի Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը, Երուսաղէմի Հայոց Ամեն. Տ. Թորգոմ Պատրիարք Մանուկեանը, Թուրքիոյ Հայոց Ամեն. Տ. Մեսրոպ Արք. Մութաֆեանը, Հայաստանի նախագահ Ռոպերթ Քոչարեանն ու Հայոց Աւագանին:

Ապա Նորին Սրբութիւնը անդրադարձաւ լիբանանեան քաղաքական բեմահարթակին վրայ տեղի ունեցող անցուդարձերուն եւ այս առթիւ անգամ մը եւս շեշտեց հայ համայնքին դերակատարութիւնը, իբրեւ լիիրաւ քաղաքացի ու հայրենաշինութեան եւ երկրի ամբողջականութեան գործընթացին մասնակից ներկայութիւն:

Նշենք, որ Ս. Ջատկուան առիթով Վեհափառ Հայրապետը շնորհաւորութիւններ ստացաւ Հոգեւոր պետերէ եւ պետական ու քաղաքական ղեկավարներէ: Իսկ նոյն օր, պատարագէն անմիջապէս ետք եւ յետ միջօրէին, կրօնական, պետական, դիւանագիտական, ազգային, միութենական անձնաւորութիւններ եւ անհատ ազգայիններ Վեհարան բարձրացան, շնորհաւորելու համար Նորին Սրբութիւնը, Ս. Ջատկուան բարեմաղթութիւններ փոխանցելով:

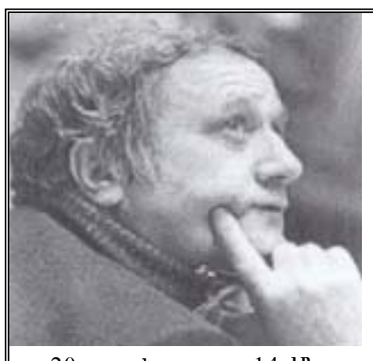

ՀԵՆՐԻԿ ՄԱԼԵԱՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

20 տարի առաջ, 14 Մարտ 1988-ին, բաբախելէ դադրեցաւ հայ մեծանուն բեմադրիչ Հենրիկ Մալեանի սիրտը:

Մալեան բեմադրիչ եւ մարդու մասին վերջերս լոյս տեսած է Ռոպերթ Մաթոսեանի "Յարդագողի Ճանապարհով" խորագրեալ գիրքը, որմէ հատուածներ կը ներկայացնենք մեր ընթերցողներուն:

"Հենրիկ Մալեանը իր իսկ ֆիլմերուն ներսոն է. "Եռանկիւնի"-ի Մկրտիչները, "Մենք ենք, մեր սարերը"-ի հովիւները, "Հայրիկ"-ի Յովսէփը, "Նահապետ"-ի Նահապետը: Դերասանները տարբեր են, մարդոց խառնըւածքն ու տեսակը, ապրումներն ու յոյզերը Մալեանինն են: Այդ հերոսները կու գան մեր ժողովուրդի ակունքներէն, կ'անցնին Մալեանի մէջով, հարազատանալով, դառնալով իրենը, ձերը, բոլորինը:

"Եթէ սինեմայի գիտէն շուրջ 40 տարի ետք մեծ երախտաւոր Համօ Բեկնազարեանի "Նամուս"-ով ազդարարուեցաւ հայկական գեղարուեստական ընկրաւանման սկզբնաւորումը, իսկ նոյն բեմադրիչի "Պեպօ"-ն փոխկանչն էր ազգային հնչուն սինեմայի արուեստի, ապա երեք տասնամեակ անց Հ. Մալեանի "Եռանկիւնի"-ն շրջադարձային պահ հանդիսացաւ ազգային նոր՝ բանաստեղծական սինեմարուեստի ստեղծումին համար:

"Յովսէփ Պապը "Հայրիկ"-ի մէջ (դերակատար՝ Ազատ Շերենց), որ Արեւմտեան Հայաստանէն բերած է իր նախնիներուն երգը՝ հոգեպարար եւ թախծոտ միակ երգը՝

"Ես մի բուռն եմ քո հողի,
Ես մի թերթն եմ քո ծաղկի,
Ես մի ծիլն եմ քո սրտի,
Հոգսերդ շատ, յոյսդ մեծ Հայաստան":

"Եթէ քիչ մը փորփրենք աւելին, Մալեանի ուխտը կու գայ անոր մանկութենէն...

"Չեմ յիշում, թէ որ դասարանում եմ կարդացել.
Ծիծեռնակը բոյն էր շինում,
Ե՛ւ շինում էր, եւ երգում,
Ամէն մի շիւղ կպցնելիս
Առաջուայ բոյնն էր յիշում...":

"Մալեանը խօսեցաւ գեղեցիկի անմահութեան լեզուով, գերդաստանի, ազգի, երկրի հզօրութեան եւ յարատեւութեան լեզուով: Եւ այդ խօսելաձեւը նոյնիսկ առանց հայերէնի իմացութեան, հասկնալի դարձաւ բազում ազգերու":

ՅՈՒԾԵՐ ՎԱՀՐԱՄ ՄԱՎԵԱՆԻՆ ՀԵՏ

1961-ին, Մելգոնեան Կրթական Հաստատութեան 8-րդ դասարանի մեր հայերէնի ուսուցիչն էր Վահրամ Մավեանը: Ցաղթանդամ, գեղադէմ մարդ մըն էր, հպարտ քալուածքով, խորհրդաւոր ժպիտով եւ... "Carven A" սիկարէթի ու "Old Spice"-ի բոյրերու համադրումով:

Վահրամ Մավեան մեզի հայերէն եւ երկրաչափութեան դասեր կու տար: Ինչ որ տրված եմ Մավեանի երկրաչափութեան պահերուն, անոնք միայն կը յիշեմ: Գիտէր այդ չոր դասն անգամ հետաքրքրական դարձնել: Մելգոնեանի դասագիրքերը այդ տարիներուն շատ հին կ'ըլլային, մանաւանդ հայերէնի դասագիրքերը, որոնց թուղթի որակն ու կազմուածքը արդէն իսկ խեղճ էին: Հայերէնի դասագիրքերը պրակ առ պրակ բզըքտուած կ'ըլլային յաճախ, բայց աշակերտներս ուրիշ ճար չունէինք: Օր մը պոլսահայ աշակերտ մը Աբէլ Զէլիք անունով, պահուն փոխանակ պատռտուած գիրքը գրասեղանին վրայ դնելու, դասին վերաբերեալ պրակը միայն դուրս հանած էր դարակէն: Հայերէնի պահուն, երբ Մավեան դասարան մտաւ եւ տեսաւ այդ "սրբապղծութիւնը", շատ բարկացաւ եւ լման պահը մեզ ոտքի պահելով հայ գիրին եւ գիրքին հանդէպ յարգանքի մասին դասախօսութիւն մը տուաւ, երբեմն յանդիմանական, երբեմն խրտական, բայց միշտ ուշադիր ըլլալով որ ամէնքս մտիկ կ'ընենք զինք:

"Պիտի գիտնաք հայ գիրը, հայ գիրքը, հայ գրողը յարգել", կ'ըսէր ան: Բազմաթիւ օրինակներ բերաւ մեր մատենագէտներուն եւ դասական գրողներուն մասին, թէ ինչպէս անոնք մոմի լոյսին տակ, սոխ եւ հաց ուտելով, հագուստ մը գնելու դրամ չունենալով հանդերձ, գրած էին մեսրոպեան տառերով:

Դասարանը ելեկտրականացած էր: Ուսուցիչը հազիւ դասարանէն դուրս ելաւ, քանի մը հոգիով "իջանք" Աբէլին վրայ... խեղճ տղան չի բաներ անմեղօրէն յանդիմանուեցաւ, մեր կողմէ ալ լաւ ծեծ մը կերաւ...:

Նախակրթարանի վերջին դասարաններու մէջ (6-րդ, 7-րդ) հայերէն շարադրութեան մէջ "լաւ" էի: Մինչեւ անգամ բառերու յանգերն ու վանկերը յարմացնելով "բանաստեղծութիւն"-ներ ալ կը գրէի:

Հայերէնի մեր ուսուցիչին, Վահրամ Մավեանին հետ առաջին շարադրութիւնը պիտի գրէի: Նիւթը այսօր չեմ յիշեր, բայց երբ սըրբագրուած շարադրութիւնը վերադարձուց, 50 առած էի... ե՞ս, ես որ "բանաստեղծ" էի, նախակրթարանի հայերէնի ուսուցչուհիս զիս այնքան կը գովէր, "բանաստեղծութիւններս" աշակերտներուն կը կարդար, հիմա հոս, այս ուսուցիչը 50 պիտի տար...: Տետրակս առի եւ քովը գացի: "Պարոն, ինչո՞ւ 50 տուած էք, կարծեմ լաւ չէք հասկցած գրածս, խնդրեմ նորէն կարդացէք", ըսի: Մավեան խորհրդաւոր ժպիտով մը առաւ տետրակը եւ "սիրով կարդամ մէյ մըն ալ" ըսաւ:

Մավեանին այդ խորհրդաւոր ժպիտին տակ կարծեմ գնահատանք մըն ալ կար: Պատանի մը որ շարադրութիւն գրած է, իր նիշէն գոհ չէ, եւ կ'ուզէ որ նորէն կարդացուի իր շարադրութիւնը... Ուսողութեան, գիտութեան կամ այլ նիւթի մը գրաւորի նիշին մասին չէր խօսքը, այլ՝ հայերէնի շարադրութեան: Յաջորդ օր շարադրութեան տետրակս վերադարձուց: Նիշս՝ 50: Բայց մէկ պահ տրամադրեց, կրկին, հայերէն շարադրութեան մասին խօսելու: "Ձեր շարադրութիւններուն մէջ գրական պզտիկ գիւտերու կը հանդիպիմ, լուսանցքին վրայ երբ այս պզտիկ նշանը տեսնէք, գրական գիւտ մը ըրած էք կը նշանակէ" կ'ըսէ ան: Երկու տարւայ ընթացքին, քիչ մըն ալ Կարօ Այալթունին օգնութեամբ (ուղղագրութիւնս կը սըրբագրէր...) նիշս յաջողեցայ մինչեւ 82-ի բարձրացնել:

Ծիշդ է որ մելգոնեանցիները գրական գիրքեր շատ կը կարդային, Վահրամ Մավեան գիտէր մեզ դասարանով "քառասմբակ" գրադրան ղրկել...: Գրադարանէն գիրք մը կը բերէր, Ծերենցի "Թորոս Լեւոնին", կամ Համաստեղի "Սպիտակ Ձիաւորը", կամ Շահնուրի "Նահանջը առանց երգի", Ռաֆֆիի վէպերէն մէկը եւ կը սկսէր հետաքրքրական պատմուածք մը կարդալ: Ուշադիր մտիկ կ'ընէինք, քանի որ Մավեան գիտէր անհրաժեշտ ելեւէջներով եւ շեշտերով կարդալ: Պատմուածքին ամենահետաքրքրական կէտին՝ կը կենար "քիչ մըն ալ դաս ընենք", կ'ըսէր: Խնդրանք, աղաչանք, որ այդ վերջին մասն ալ կարդար:

"Ռաֆֆի "Խենթը" վէպ է, կ'ըսէր, գրադարանը ունինք": Նոյն օրը ժամը 3:30-ին, դասարանին կէսը կը վազէր գրադարան գիրքը առնելու:

– Հերթապահ եղած օրերուն, մանաւանդ երեկոյեան ժամը 7:30-ին, սերտողութեան ժամանակ եւ մինչեւ ուշ գիշեր՝ կարգ մը տղաք քովը, ուսուցչարան կը հաւաքուէինք եւ անպաշտօն, բարեկամական կը խօսէինք: Գիտէր խօսակցութիւնը դարձնել գրականութեան թէ Հայաստանի մասին եւ գրականութեան եւ Հայաստանի սիրոյ ճուներ ցանել մեր պատանեկան մատղաշ հոգիներուն մէջ: Վահրամ Մավեան գիտէր ո՛չ միայն հայերէն սորվեցնել, այլ մանաւանդ հայերէնը սիրցնել: Գլխաւորաբար Մավեանով մենք սիրեցինք հայերէնն ու հայ գրականութիւնը, եւ այսօր եթէ կրնանք քանի մը հայերէն բառեր քով-քովի դնելով բաներ մը գրել, այդ կը պարտինք Վահրամ Մավեանին:

Քանի մը տարի ետք, յանդգնութիւնը ունեցայ Մավեանի գիրքերը գրախօսելու "Զարթօնք"-ին մէջ: Երբ կրկին հանդիպեցանք, "գրախօսականներս լա՞ւ էին պարոն, ձեզմէ առածս ձեզի վերադարձուցի", ըսի:

"Լաւ էր" ըսաւ, դարձեալ խորհրդաւոր ժպիտով մը:

Հոգիիս յիշողութեան մէկ անկիւնը խորան մը ունիմ Վահրամ Մավեանին նուիրած:

ՎԱՐԴԳԷՍ ԳՈՒՐՈՒԵԱՆ